

Geachte donateur,

Hartelijk dank voor uw bereidheid om de stichting HAN te steunen. Onze excuses voor het feit dat onze reactie zo lang op zich heeft laten wachten. Hoewel we nog maar betrekkelijk weinig ruchtbaarheid aan het bestaan van onze stichting hebben kunnen geven lijkt ons initiatief goed aan te slaan. We krijgen veel enthousiaste reacties en worden regelmatig gevraagd om commentaar te leveren op actuele zaken met betrekking tot het milieu en de biotechniek.

Het is duidelijk geworden dat wetenschappelijke gegevens, zo ze al gebruikt worden, heel vaak uit hun verband worden gerukt of op misleidende wijze worden gepresenteerd. Het is echter moeilijk om in alle gevallen direct te kunnen zeggen waar het precies aan schort omdat het wetenschappelijke gegevens van specialistische vakgebieden betreft. Voor de wetenschapper uit een ander vakgebied is het niet altijd even duidelijk hoe de vork in de steel zit, laat staan dat het voor een leek duidelijk is. Wat wetenschappers uit andere vakgebieden wel kunnen beoordelen zijn de gebruikte methoden en het vertalen van gegevens in conclusies. Dat heeft duidelijk gemaakt dat er behoorlijk wat kaf onder het koren moet zijn.

Ons inziens is het de hoogste tijd dat hier iets aan gedaan wordt en wel om twee redenen:

In de eerste plaats vanwege de grote maatschappelijke consequenties. Is het acceptabel om bv grond op grote schaal en tegen zeer hoge kosten te saneren wanneer zulke grond, wetenschappelijk gezien, geen enkel gevaar voor de gezondheid van wie dan ook oplevert? En dat nog wel in een tijdperk waarin sterk op de overheidsuitgaven bezuinigd moet worden.

In de tweede plaats om de geloofwaardigheid van het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke onderzoekers. Het grote publiek zal vroeg of laat merken dat veel wetenschappelijke waarheden, met name op milieugebied, niet stroken met de werkelijkheid. Het is ernstig de vraag of ditzelfde publiek vervolgens in staat zal zijn om onderscheid te kunnen maken tussen echte geleerden en "broeikasgeleerden".

Genoeg redenen om met kracht onze activiteiten uit te bouwen. Vergelijkbare activiteiten zijn al in een veel verder gevordert stadium in de Verenigde Staten (zie bijlage "Risk assessment and management: need for reform").

De activiteiten van de stichting HAN tot nu toe zijn geweest:

- * het samenstellen en verspreiden van de brochure
- * het werven van donateurs
- * het indienen van een klacht bij de Reclame Code Commissie tegen de dierenbescherming m.b.t. de insinuerende poster tegen de biotechnologie
- * het schrijven van een persbericht, 8-6-94

- * het voeren van een gesprek voor radio Noord-Holland
- * het deelnemen aan een jongeren debat over ethiek & biotechnologie
- * het verlenen van medewerking aan een ledenvergadering van de Vereniging Van Milieukundigen die op 4 oktober j.l. plaatsvond, waarbij in onze bijdrage het Heidelberg Appeal besproken werd.

Er zijn publikaties verschenen in een aantal regionale kranten o.a.:

- * Utrechts Nieuwsblad, 8-7-94
- * Noordhollands Dagblad / Dagblad Zaanstreek, 1-8-94
- * IOTA, augustus 1994
- * Consudel, juli / augustus 1994

In verschillende andere dag- en weekbladen zullen binnenkort ook publikaties verschijnen. Tevens zal de voorzitter van de stichting HAN het idee achter het Heidelberg Appeal toelichten in een documentaire over 'genetische manipulatie bij planten' via de televisie.

In de toekomst staan ons nog de volgende activiteiten voor ogen:

1. het opzetten naar Amerikaans voorbeeld van "fast response" groepen: groepen deskundigen die zich met een onderwerp bezighouden en gevraagd en ongevraagd reageren op pseudowetenschappelijke uitlatingen.
Een "fast response" groep op het gebied van landbouw en milieu is inmiddels actief. Elders vindt u een kort verslag van haar activiteiten.
We willen zo snel mogelijk komen tot de oprichting van verschillende andere groepen. We denken daarbij aan de volgende gebieden: biotechniek, bodemsanering, milieutoxicologie, klimatologie, verzuring, grondstoffen en energie, milieufilosofie (ethiek). (Wij staan uiteraard open voor andere suggesties.) Wilt u een fast-respons groep oprichten of deelnemen aan een groep, laat u ons dit dan s.v.p. weten!
2. het installeren van lokale vertegenwoordigers in universitaire centra en grote onderzoeksinstituten. Deze vertegenwoordigers zullen zelfstandig proberen de ideeën van de stichting uit te dragen, toegespitst op de lokale situatie.
3. het opzetten van een internationaal netwerk met gelijkgezinde organisaties. De eerste contacten zijn inmiddels gelegd.
4. het organiseren van een landelijk congres; de toenemende invloed van pseudowetenschappelijke noties op overheidsmaatregelen op het gebied van volksgezondheid, wetenschap en milieu. Een invloed die ons inziens ongezonde proporties begint aan te nemen.

Het zal u duidelijk zijn dat wij deze activiteiten alleen kunnen uitvoeren met uw hulp. Ons budget is zeer beperkt, evenals onze tijd. De taak waarvoor we staan is niet gering en uw hulp is, in welke vorm dan ook, onontbeerlijk.

U kunt ons op een aantal manieren helpen:

- 1 door een "fast response" groep op te richten of deel te nemen aan een "fast respons" groep.
2. door de ideeën van de stichting uit te dragen in uw omgeving.
3. door donateurs te werven.
4. door het helpen zoeken naar geschikte kandidaten die als lokaal vertegenwoordiger kunnen optreden.
5. door uw deskundigheid beschikbaar te stellen (lezingen, adviezen, etc).

Mocht u voor één van deze activiteiten wat voelen, aarzel dan niet om contact op te nemen met één van de bestuursleden of het secretariaat (als u dat al niet gedaan heeft).

Het bestuur van de stichting HAN.

Werkgroep "landbouw en milieu"

Vanuit de stichting is de aanzet gegeven tot de werkgroep "landbouw en milieu" te Flevoland. Deze werkgroep bestaat al enige tijd en verheugt zich in grote belangstelling. In deze werkgroep wordt, samen met betrokkenen uit de agrarische sector, kritisch gekeken naar de regelgeving op het gebied van de bescherming van milieu en natuur met name wat betreft gewasbeschermingsmiddelen. Zo is de vraag bestudeerd of de gezondheidsrisico's, verbonden aan het gebruik van moderne technieken en gewasbeschermingsmiddelen, echt zo groot zijn als wordt gesuggereerd.

Wetenschappelijk gezien lijkt de onderbouwing van deze veronderstelling niet erg sterk. Het heeft er alle schijn van dat de normen en streefgetallen m.b.t. het gebruik van deze middelen in geen enkele verhouding staan tot de vermeende winst op het gebied van de volksgezondheid.

De consequenties van het voortdurend aanscherpen van deze normen zijn echter onrustbarend. Een bedrijfstak die het toch al niet makkelijk heeft wordt in zijn bestaan bedreigd, terwijl daar geen enkele maatschappelijke winst tegenover staat. Alternatieven in de vorm van "biologische" landbouw lijken alleen maar bij oppervlakkige beschouwing een echt alternatief te vormen. Nadere bestudering leert dat de overgang op deze manier van agrarische produktie geen enkele oplossing biedt voor het wereldvoedselprobleem. Bovendien lijkt ook de biologische landbouw niet altijd even gezond te zijn met name wanneer men denkt aan *aflatoxine* en *moederkoren* veroorzaakt door infectie. Bovendien lijken er goede redenen te bestaan om aan te nemen dat de volksgezondheid bij massale toepassing van deze vorm van produktie er eerder op achteruit dan op vooruit zal gaan.

Een eerste aanzet om deze aspecten nader te belichten vanuit een wetenschappelijk perspectief zal geleverd worden tijdens een minisymposium dat door de werkgroep georganiseerd wordt op 19 januari 1995 te Swifterbant (Flevoland). Het motto van deze bijeenkomst zal zijn dat de huidige moderne landbouw wel eens de meest duurzame en gezonde zou kunnen zijn die de wereld tot nu toe gezien heeft.

Mocht u geïnteresseerd zijn, dan kunt u inlichtingen inwinnen bij de heer ing. R.G. Hopma Zijlema (tel.: 03200-53351; fax: 03200-53049) of bij het secretariaat van de Stichting HAN (tel: 020-4447581 of 030-534882; fax: 020-4447610).

RISK ASSESSMENT AND MANAGEMENT: NEED FOR REFORM

The Science & Environmental Policy Project sees the need for a major change in the regulation of environmental risk. We wish to offer a forceful and decisive remedy to break the stalemate existing in the regulatory agencies, and to open the door for reform efforts underway in the Congress. We believe that as long as a zero-risk standard ("a single molecule can kill") is the basis of US law and as long as there is confusion between assessment and the management of risk, environmental policy will remain out of control and impose ever increasing financial burdens on consumers.

The time for such an initiative is right now, while members of both houses of Congress are concerned about the effectiveness and cost of environmental regulations. Superfund, the Delaney Amendment, exaggerated risks of radon and asbestos, unfunded mandates placed on local governments are just some of the more egregious examples of regulation gone wild.

The scientific community is voicing its concern about the non-use and misuse of science in dealing with risk assessment. The emergence of the **Heidelberg Appeal** creates a new political reality; signed by over 4,000 scientists, including some 70 Nobel laureates, it opposes the use of "irrational" scientific assumptions in setting environmental policies.

SEPP CONFERENCE ON "CANCER SCIENCE AND THE POLITICS OF ZERO RISK"

Our plan is to present the crucial issues through a conference to be held in Washington DC in January 1995. Following the advice of a Steering Committee meeting (Aug. 18) it will focus on three topics, the first two the concern of science, the third based on economics:

- The assessment of risk at low exposure levels must be scientifically based. The "linear hypothesis" of cancer induction is just that: a hypothesis adopted in the absence of data. We will present evidence to show the existence of thresholds for both chemicals and radiation, below which there are no adverse effects.

- Risks from man-made chemicals and radiation must be viewed in context with equivalent risks from natural sources. Exposures to man-made risks, small enough to be within the variability of natural risks, may be considered as *de minimis*.

- The scientific function of **assessment** must be separated from the **regulatory** function of risk **management**, involving assumptions about exposure, decisions on safety factors, and setting of standards. (It may be necessary to separate the two functions institutionally as well, by housing them in different government departments.) In any case, it is essential that regulators spell out their assumptions and reasoning explicitly, and at the same time estimate the incremental costs of slight risk reductions so that legislators and the public can make informed judgments about the cost-effectiveness of the "insurance policy" they are urged to buy.

These simple but drastic changes can restore common sense to environmental regulation and provide the flexibility that the White House and Senators Moynihan, Kerrey, Johnston, and Baucus have called for. Politically, it would weaken special interests and return environmental responsibility and accountability to lawmakers and regulators. With an informed public, a fundamental re-examination of regulatory priorities, as sought by Sen. Moynihan, would not only become possible but unavoidable.

SEPP BACKGROUND

While the Heidelberg Appeal formed spontaneously, The Science & Environmental Policy Project has in its own way contributed to the sea change in scientific opinion.

Dr. Gerhard Stoehrer's paper on arsenic (*Arch Tox* 65:525, 1991) is the only modern risk assessment for the arsenic water standard affirming the existence of a safe threshold dose. The arsenic issue will eventually break the "linear hypothesis"--in the courts, if necessary. **Stoehrer's article in *Cancer Res* 53:4107, 1993 rejects the "linear risk" model of Richard Peto and draws a distinction between scientific and regulatory responsibility. At his request, the American Association for Cancer Research is now considering issuing an official statement on "assumptions" and "potential cancer risks." **His invited comment on the AIHC-Moolenaar reform initiative in *Issues in Science & Technology* 9(1):11 will be followed by a full-size critique of the NRC report "Science and Judgment in Risk Assessment." **Sen. Moynihan has requested Stoehrer's analysis "Chemical Risk and Environmental Priorities."

Under the editorship of Prof. S. Fred Singer, director of SEPP, an international panel of climate scientists has published an evaluation and critique of the IPCC report "Global Climate Change." In particular, they found that the IPCC Policymakers Summary, used at the 1992 Rio Earth Summit as the basis for the Global Climate Treaty, does not fairly represent the IPCC report itself. **In Letters to *Science* 261, 1101 (27 Aug., 1993) and to *Chemical & Engineering News* (12 July, 1993), Singer has demonstrated the inadequacy of the science underlying ozone depletion and CFC phaseout. **In a coauthored Technical Comment to *Science* 264, 1341 (27 May 1994) he has shown that published and widely quoted claims of UV-B trends were based on the faulty use of statistics. **Congressman Dingell has requested SEPP's analysis of NASA's hypothetical Arctic "ozone hole" that created public anxiety and turmoil in February 1992.

SEPP's achievements come at a time when the NIH Office of Research Integrity has forced the correction of a fraudulent study relating lead exposure to IQ. Sir Richard Doll, perhaps the most respected epidemiologist, has just debunked the "Gardner Hypothesis" that falsely linked childhood leukemia to nuclear power.

Partly as a result of two previous SEPP-cosponsored conferences, "Scientific Integrity in the Public Policy Process" (Washington, May 1993) and "Linear Risk" (Paris, May 1993), leading science reporters have become aware of the need for change in the regulation of risk. We are confident that the proposed conference on "Cancer Science and Politics of Zero Risk," to be held in Washington in January 1995, will inform decisionmakers, journalists, and the public at large to the issues at stake and make a major impact on legislation and the way risk is regulated.

*****

S. Fred Singer, professor emeritus of environmental sciences at the University of Virginia, directs the Washington-based Science & Environmental Policy Project.

Tel: 703-351-4969; 503-5064 Fax: 703-351-0090; 503-2857

August 24, 1994